

8.62x33.4	3	עמוד 21	THE MARKER - הארץ	26/08/2010	23945290-4
55650 - דורא - זוראל					

דעות
שמש יש גם בצפון
לא רק בדרום /
דורי דודוביץ'

דעות

www.TheMarker.com

אורגניות מתחדשות / דורי דודוביץ'

יש שמש גם בצפון

« בהחלטתה לקדם את ייצור החשמל מאנרגיות מתחדשות, הגדירה הממשלה בינואר 2009 את אזור הדרום במרכז האנרגיה הסולארית בישראל. הקרקעות הזולות והזמינות, השמש היוקדת והיישובים המדווחים המבקשים לפתח מקורות הכנסה נוספים, היוו תמריץ לניסיון להגדיר את הדרום כמוקד הפעילות בתחום האנרגיה הסולארית. אזור שבו ניתן יהיה להקים תחנות כוח סולאריות שיספקו את רוב היעד הנכסף של 2,000 מגהוואט עד 2020. ואולם מאז קבלת ההחלטה כמעט דבר לא נעשה, בעיקר בשל המאפיינים המיוחדים של המדינה ובכלל זה מגבלת השטחים הפתוחים, שמירת רזרבות לשטחי אימונים ושטחי אש של הצבא וחסמים ביודוקרטיים. המצב שנוצר מחייב אותנו לשאול האם באמת הפתרון נמצא בקרקעות החקלאיות בדרום, או במקומות אחרים, למשל, גגות של מבנים תעשייתיים או חקלאיים. הדרום אמנם עשיר בשמש ובשטחים פתוחים ודליל בתושבים, אך יש לו גם לא מעט חסרונות. החום הוא גורם שלילי בטכנולוגיה הפוטו-וולטאית שהיא הנפוצה כיום בעולם, שכן החום הכבד משפיע בקיץ על יעילות הקולטים וגורם לירידה של כ-0.5% בהספק המערכת לכל מעלה מעבר ל-25 מעלות, שמתפתחות על הקולט. »

הפוטנציאל הסולארי קיים בכל רחבי המדינה, ולא רק באזור הדרום

מעבר לכך, המערכות הסולאריות מאברות מעילותן בחום העולה על 40 מעלות. נוסף על השפעותיו של החום, גם האבק וסופות החול בדרום פוגעים בתפוקת הקולטים ומצריכים הוצאות גדולות על ניקויים ותחזוקתם. מכשול נוסף הוא הריחוק מהאוכלוסייה הצורכת ובעיקר מקווי ההולכה של חברת החשמל, שמחייבת בניית תשתיות נוספות להולכת החשמל. אין הברזל ביעילותן של מערכות סולאריות הממוקמות בצפון לבין אלה הממוקמות בדרום. לכאורה, ברור כי בחורף יש יתרון למערכות בדרום, שזכות לפחות ימים מעוננים, אך ככל שניכנס לקיץ יעלה היתרון לתפוקת החשמל בצפון. כך, כיום בהיר בחורף נוכל לצפות להפרשי הספקים של יותר מ-10% לטובת מערכות הממוקמות בצפון לעומת אלה שבדרום. נתונים אלה מראים כי סך היתרונות והחסרונות של הצפון והדרום מסתכמים בתוצאות דומות ומלמדים כי הפוטנציאל הסולארי קיים בכל רחבי המדינה ולא רק בדרום החם.

המציאות של כישלון הקונספציה של הערפת הדרום, בשל מלאי הקרקעות החקלאיות הפנויות בו, חייבת להביא את הרשויות לבחינה מחדשת של מדיניותן. במקום להיאבק במינהל התכנון - המעמיד מכשולים רבים בדרך לאישור שינוי יעודן של הקרקעות החקלאיות - נכון יהיה ללכת עמו יד ביד ולאמץ את המלצותיו להעדיף את הקמתן של המערכות על גגותיהם של מפעלים תעשייתיים ובשטחים לא חקלאיים בלתי מנוצלים. כך, מצד אחר ניתן יהיה לאפשר גיוון רב יותר באזורים שבהם יוקמו המערכות הסולאריות הבינוניות, ומצד שני יימנע עימות עם מינהל התכנון ולא תהיה פגיעה בעתודת השטחים הפתוחים של ישראל.

יתרה מכך, בניית תחנות האנרגיה הסולארית בקרקעות מתוכננות בלתי מנוצלות, לא רק שתאפשר את הקמתם של המתקנים הסולאריים, אלא יהיה בה כדי להבטיח את שימורן של הקרקעות, שבניגוד לקרקעות החקלאיות, חלק ניכר מהן נמצא במרכז, באזורים שבהם הבנייה תופסת כל חלקה ירוקה וטובה.

הכותב הוא בעלי קבוצת האנרגיה הסולארית דוראל